

**INSTITUT DOSJELOSTI U
KONTEKSTU ZABRANE
RASPOLAGANJA DRŽAVNOM
IMOVINOM U BOSNI I
HERCEGOVINI**

V. Prof. dr Esad Oruč,

advokat; vanredni profesor na
Internacionalnom Burč univerzitetu u
Sarajevu i docent na Pravnom fakultetu
Univerziteta u Zenici.

esad.oruc@oruclaw.com

Dostavljen: 13. 04. 2026.

Recenziran: 16. 04. 2026.

Prihvaćen: 20. 04. 2026.

UDK: 347.232:351.711(497.6)

JEL klasifikacija: K11, K15

SAŽETAK

Rad analizira odnos između dosjeloosti kao originarnog načina sticanja prava vlasništva i zabrane raspolaganja državnom imovinom u Bosni i Hercegovini. Polazeći od klasične stvarnopravne doktrine, ukazuje se da je raspolaganje vezano za voljni pravni akt i pravni promet, dok dosjeloost nastaje nezavisno od volje prethodnog titulara, bez pravnog kontinuiteta, te se ne može podvesti pod pojam prenosa vlasništva. Analizira se savremena sudska praksa, posebno odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj AP-2990/22, kojom se uvodi funkcionalni pristup zasnovan na krajnjem efektu promjene titularstva prava vlasništva.

Takav pristup dovodi do odstupanja od klasičnog dogmatskog razumijevanja

dosjeloosti i otvara pitanje granica sudskog tumačenja. Rad zaključuje da pitanje dosjeloosti na državnoj imovini zahtijeva kontekstualan pristup koji uvažava pravnu prirodu instituta, pravnu sigurnost i legitimna očekivanja pravnih subjekata.

Ključne riječi: dosjeloost, zabrana raspolaganja, državna imovina, pravo vlasništva, originarno sticanje, raspolaganje, pravna sigurnost, legitimna očekivanja

The Institute of Acquisitive Prescription (Usucapio) in the Context of the Prohibition of Disposal of State Property in Bosnia and Herzegovina

ABSTRACT

This paper analyzes the relationship between acquisitive prescription (usucapio) as an original mode of acquiring ownership and the prohibition of disposal of state property in Bosnia and Herzegovina. Starting from classical property law doctrine, it is argued that disposal is inherently linked to a voluntary legal act and legal transactions, whereas acquisitive prescription arises independently of the will of the previous owner, without legal continuity, and therefore cannot be subsumed under the concept of transfer of ownership. The paper further examines contemporary case law, with particular focus on Decision no. AP-2990/22 of the Constitutional Court of Bosnia and Herzegovina, which introduces a functional approach based on the ultimate effect of a change in ownership. Such an approach departs from the classical doctrinal understanding of acquisitive prescription and raises questions regarding the limits of

judicial interpretation. The paper concludes that the issue of acquisitive prescription over state property requires a contextual approach that takes into account the legal nature of the institute, legal certainty, and the legitimate expectations of legal subjects.

Keywords: *acquisitive prescription, usucapio, prohibition of disposal, state property, ownership rights, original acquisition of ownership, legal certainty, legitimate expectations*

1. Uvod

Institut dosjelosti predstavlja jedan od klasičnih instituta stvarnog prava, čija je funkcija stabilizacija pravnog prometa kroz priznavanje dugotrajnog faktičkog stanja kao pravno relevantnog. Kao originarni način sticanja prava vlasništva, dosjelost se tradicionalno posmatra kao mehanizam kojim se prevazilazi nesklad između faktičkog i pravnog stanja, uz istovremeno jačanje pravne sigurnosti i povjerenja u pravni poredak. Upravo činjenica da se protekom vremena, kroz ispunjenje zakonom propisanih uslova, faktičko stanje posjedovanja transformiše u pravno stanje vlasništva, čini ovaj institut istovremeno i izuzetno značajnim i normativno osjetljivim.

U tom smislu, dosjelost ne predstavlja samo tehnički način sticanja prava vlasništva, već i korektiv pravnog sistema, odnosno instrument kojim se uspostavlja ravnoteža između formalne pravne sigurnosti zasnovane na zemljišnoknjižnim evidencijama i životne stvarnosti u kojoj posjednik kroz dugotrajno, nesmetano i savjesno držanje stvari razvija odnos

vlasničke prirode. Time dosjelost zadire u samu srž odnosa između prava i faktičkog stanja, potvrđujući da pravni poredak ne može ignorisati trajno stabilizirane društvene odnose.

Značaj ovog instituta dodatno se potvrđuje njegovom izrazitom interdisciplinarnošću. Dok stvarno pravo normira osnovne pretpostavke i vrste dosjelosti, obligaciono pravo utiče na pitanje zakonitosti posjeda, kao i na institute prekida i zastoja rokova. Nasljednopravni aspekt dolazi do izražaja kroz kontinuitet posjeda između pravnog prednika i nasljednika, dok procesno pravo ima ključnu ulogu u oblikovanju dokaznih standarda i ostvarivanju pravozaštitnih zahtjeva u parnicama za utvrđenje prava vlasništva dosjelošću. Na taj način, dosjelost se potvrđuje kao složen institut koji nadilazi granice jedne pravne grane i zahtijeva cjelovito, sistemsko sagledavanje. Poseban izazov u bosanskohercegovačkom pravnom prostoru proizlazi iz specifičnog historijskog razvoja i čestih promjena vlasničkih režima. Naslijeđe društvenog vlasništva, pravni status gradskog građevinskog zemljišta, otvorena pitanja restitucije, neusklađenost zemljišnoknjižnih i katastarskih evidencija, kao i nedovoljna ažurnost upisa, doveli su do situacija u kojima je sudska praksa nerijetko bila primorana da, kroz tumačenje prava, prevazilazi normativne nedostatke i pomiruje suprotstavljena načela – načelo povjerenja u zemljišne knjige i potrebu priznanja dugotrajnog faktičkog stanja. Takav ambijent neminovno je rezultirao neujednačenom sudskom praksom u pogledu sticanja prava vlasništva dosjelošću.